CENA 10 GROSZY

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie . . 2 zł. 50 gr.
Z odnoszeniem do domu . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . . . . . 3 zł. 50 gr.
Zagranicą . . . . . . . . . 6 zł. —
Cena pojedyńczego egzemplarza 10 gr.

# GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 202 (8430) Piątek, dnia 3 września 1926 r. Rok XXXIV.



## Sprawę przyznania stałych miejsc w Lidze Narodów Polsce i Hiszpanji Komisja studjów rozstrzygnie w czwartek.

GENEWA, 2 (Radio). Wczoraj na posiedzeniu popołudniowem Komisji Studjów, przewodniczący Motto po wypowiedzeniu całej masy komplementów pod adresem Polski, Hiszpanii i Chin (?), żądających stałych miejsc, zaproponował decyzję wymijającą, na co jednakże przedstawiciel hiszpanji się nie zgodził i oświadczył, że Hiszpanja ani na krok nie ustąpi ze stanowiska, jakie zajęła na sesji majowej, t. j. że w razie nie przyznania je: stałego miejsca z góry, ustąpi z Ligi Narodów. Wobec tego oświadczenia, Motta odłożył ostateczną decyzję do dzisiaj, godziny 6-ej p. p.

### Pierwsze konferencje min. Zaleskiego w Genewie.

GENEWA, 2. Minister Spraw Zagranicznych Zaleski w przejeździe przez Genewę, gdzie zatrzymał się kilka godzin, odbył łącznie z delegatami polskimi, ministrem Sokalem i dyrektorem departamentu Jackowskim konferencję oraz sir Erickiem Drummondem, Scialoją i lordem Cecielem.

Popołudniu minister Zaleski opuścił Genewę.

### Państwa bałtyckie w Genewie?

RYGA, 2. Delegatami łotewskiemi do Genewy wyznaczeni zostali posłowie łotewscy w Rzymie, Londynie i Genewie.

W czwartek wyjeżdża do Genewy delegacja estońska pod przewodnictwem min. spraw zagr. Akela. W Genewie projektowane jest odbycie konferencji państw bałtyckich celem ustalenia wspólnej linji postępowania.

### Francusko-angielska nota w sprawie Tangeru.

PARYZ, 2. Odpowiedź francuska i angielska w sprawie Tangeru zostanie wręczona w dniu dzisiejszym Primo de Riverze. Obie odpowiedzi mają jeden i ten sam charakter. Jedynie tylko odpowiedź angielska jest bardziej jasna i przejrzysta od francuskiej. W politycznych kołach francuskich wyrażają zdziwienie, że Hszpanja, która miała tak dużo okazji do poruszenia sprawy Tangeru, nie uczyniła tego dotychczas, chociaż współpraca na terenie Marokka z Francją datuje się od wielu lat.

Francja jest gotowa rozpocząć rokowania o zmianę administracji w Tangerze. Z drugiej strony koła francuskie przeciwne są mieszaniu się Ligi Narodów w sprawę Tangeru, gdyż kwestja ta nie wchodzi w kompetencje Ligi.

### De Rivera wniósł prośbę o dymisję?

WIEDEN, 2. Pisma tutejsze donoszą za londyńskim „Evening News", że w Hiszpanji panuje spokój. Jako skutek różnicy zdań między Primo de Riverą a oficerami artylerji uważa się za prawdopodobne ustąpienie ministra wojny markiza de Tetuan. Primo de Rivera miał zwrócić się do króla z prośbą o dymisję, której król jednak nie przyjął, polecając mu pozostanie na stanowisku, dopóki konflikt z oficerami nie zostanie zlikwidowany.

### Trzęsienie ziemi w Grecji, w Meksyku i na wyspach Azorskich.

WIEDEN, 2. Pisma donoszą z Aten, że wczoraj popołudniu w Atenach i kilku miastach prowincjonalnych odczuto silne trzęsienie ziemi, które wyrządziło wielkie szkody. Ognisko trzęsienia leży w okolicy Sparty.

NOWY JORK, 2. Pisma tutejsze donoszą o silnem trzęsieniu ziemi w zachodnim Meksyku. — Szczegółów narazie brak.

LONDYN, 2. Trzęsienie ziemi, jakie nawiedziło wyspy Azorskie, najdotkliwiej odczuwać się dawało na wyspie Fayal, gdzie zostało 6 osób zabitych i kilkadziesiąt rannych. Budynki zostały zniszczone, a na ulicach i drogach potworzyły się głębokie rozpadliny.

LIZBONA, 2. Ofiarą wczorajszego trzęsienia ziemi na wyspach Azorskich padło około 50 osób.

### Manewry wojskowe we wszystkich O. K.

WARSZAWA, 2. Na terenie wszystkich okręgów wojskowych odbywają się obecnie manewry piechoty, kawalerji i artylerji, zgodnie z tegorocznym programem wyszkolenia oddziałów. Manewry są przeprowadzane w zakresie dywizji i trwają po kilka dni do paru tygodni. Termin jest dostosowany do żniw, które się niedawno zakończyły i wobec tego wojska nie wyrządzają ludności miejscowej szkód.

Po manewrach i powrocie do garnizonów poborowi rocznika 1904 po wysłużeniu swego okresu służby zostaną zwolnieni do domów.

### Redukcja w skarbowości.

ŁODZ, 2. Jak się dowiadujemy od tutejszych władz skarbowych w najbliższym czasie w Łódzkiej Izbie Skarbowej jak również i w urzędach skarbowych nastąpić ma redukcja.

Redukcja obejmie dyjetarjuszy oraz kobiety, zatrudnione w skarbowości, jak również i urzędników, nie odpowiadających pewnym paragrafom pragmatyki o służbie państwowej.

### Bunt oficerski w Hiszpanji.

MADRYT, 2. Konflikt między gen. Primo de Riverą a oficerami artylerji trwa w dalszym ciągu.

Generał Primo de Rivera wydał ostatnio rozporządzenie, według którego awanse oficerów odbywać się mają nie według lat służby, lecz według uznania rządu. Oficerowie artylerji zaprotestowali przeciwko temu rozporządzeniu i zagrozili użyciem siły.

Primo de Rivera zwołał radę ministrów, która ma zająć w tej sprawie odpowiednie stanowisko.

Królowi udało się odroczyć użycie środków represyjnych przeciwko oficerom artylerji.

PARYZ, 2. Agencja Fournier podaje wiadomości o nowych rozruchach w Hiszpanji. Terenem rozruchów jest obecnej chwili przedewszystkiem Madryt.

### Nominacja p. Kirsta.

WARSZAWA, 2. P. Prezydent Rzeczypospolitej podpisał wczoraj dekret, mianujący p. Kirsta dyrektorem departamentu politycznego w ministerstwie spraw wewnętrznych.

P. Kirst był poprzednio sędzią sądu apelacyjnego we Lwowie, później naczelnikiem wydziału w ministerstwie sprawiedliwości.

### Dekret o radzie prawniczej już podpisany.

WARSZAWA, 2. W dniu wczorajszym p. Prezydent Rzeczypospolitej podpisał dekret, powołujący do życia radę prawniczą, stosownie do projektu p. ministra sprawiedliwości prof. Makowskiego.

Akty nominacyjne członków rady zostaną w najbliższym czasie podpisane.

### 150.000 zł. na loterji padło w Warszawie.

WARSZAWA, 2. Podczas wczorajszego ciągnienia wyszła z koła wygrana 150 tys. złotych.

Szczęśliwymi posiadaczami wygranego losu nr. 12.372 są cztery osoby: urzędnik kolejowy z Grodziska, zamieszkały w Aninie p. D., oraz mieszkańcy Warszawy pp. W. i Z.

### Walne zgromadzenie akcjonarjuszów Banku Polskiego.

WARSZAWA, 2. We wtorek o godzinie 10 m. 20 rozpoczęło się nadzwyczajne walne zebranie akcjonarjuszów Banku Polskiego. Posiedzenie zagaił prezes rady, p. Karpiński, zapraszając na sekretarza posła Szydłowskiego.

Na zebranie stawiło się 170 akcjonarjuszy, reprezentujących 30 proc. kapitału zakładowego, a niecałe 100.000 głosów. Po stwierdzeniu, że ze-

branie jest prawomocne, przystąpiono do dyskusji nad 85 zmianami i poprawkami statutu Banku.

Większą dyskusję wywołały projekty zmian artykułów 4 i 51, dotyczące podwyższenia kapitału zakładowego do wysokości 150 miljonów złotych i wprowadzenia srebra w dopuszczalnej wysokości 5 procentów, jako kruszcu, zabezpieczającego emisję banknotów.

W przemówieniach przebijała obawa, czy przy wypuszczeniu nowej emisji akcji dostatecznie zabezpieczone będą interesy dotychczasowych akcjonarjuszów i czy nowy nabywca nie zmajoryzuje obecnych właścicieli akcji Banku Polskiego, jako bardzo drobnych. Pozatem interesowała zebranych cena nowej emisji.

Prezees Karpiński wyjaśnił, że rada Banku nie myśli o podwyżce kapitału. Może jednak powstać pod tym względem konieczność państwowa, a stać się to może przy zaciąganiu pożyczek zagranicznych.

Wszystkie proponowane zmiany, zebranie przyjęło w redakcji rady.

## Na gorącym uczynku.

WARSZAWA, 2. Po długich, nadto długich, a bezowocnych poszukiwaniach, policja wpadła nareszcie na trop fałszerzy, zasypujących ostatnio rynek podrobionemi pieniędzmi.

№ 1. zw. Starówce schwytywano kilkakrotnie czterech rzeźników z pow. grójeckiego, ojca — Abrama i synów Icka, Moszka i Joska Bełżyckich gdy próbowali puszczać w obieg fałszywe 20 i 5-złotówki.

Spisywano protokuły i puszczano ich wolno. Ale nie zaniechano obserwacji, która wydała wreszcie plon oczekiwany.

Stwierdzono, że Bełżyccy są agentami 5 istniejących fabryk fałszywych pieniędzy.

Szczegóły toczącego się dalej dochodzenia trzymane są ze zrozumiałych względów w zupełnej tajemnicy. Jest jednak nadzieja, że lada dzień urząd śledczy zlikwiduje wreszcie wszystkie fałszerskie szajki.

## Od 1 października podoficerowie otrzymają dodatki.

WARSZAWA, 2. Zapowiadane w związku z przyznaniem dodatków funkcyjnych dla oficerów przyznanie dodatków służbowych dla korpusu podoficerskiego. stanie się wreszcie faktem dokonanym. Sumy na ten cel zostały już wyznaczone, a w najbliższym czasie odpowiednie pozycje będą wstawione do budżetu. Wobec tego dodatki dla podoficerów będą wypłacone przypuszczalnie już od dnia 1 października.

## Lot z Warszawy do Tokio.

**CZYTA, 2. Wczoraj przybył tu z Krasnojarska lotnik polski por. Orliński i dzisiaj odlatuje stąd do Charbina. (Porucznik Orliński przebył już szczęśliwie z górą 5000 kilometrów, a z Czyty do Charbina ma zamiar w ciągu jednego dnia przebyć 1700 kilometrów).**

## Represje podatkowe.

**WARSZAWA, 2. W najbliższych dniach podpisany będzie okólnik, opiewający o konieczności nacisku podatkowego (egzekowanie zaległości i t.p.) na rolników.**

**Powodem wydania takiego zarządzenia jest fakt masowego wstrzymania podaży zboża na rynkach wewnętrznych i masowy wywóz zagranicę, wskutek czego w ciągu ostatnich dwóch miesięcy ceny zboża zwiększyły się w kraju o plus minus 80 procent.**

## Wybuch benzyny w Drohobyczu.

**LWÓW, 2. Z Drohobycza donoszą, że wczoraj wydarzyła się w mieście wielka katastrofa. W aptece Tobiaszka w domu № 2 na Rynku w Drohobyczu nabierał benzynę pewien szofer. Wskutek nieostrożnego obchodzenia się z benzyną zapaliła się i eksplodowała. Siła wybuchu była tak wielka, że dwupiętrowa kamienica, w której mieści się apteka, zawaliła się. Pod gruzami szofer znalazł śmierć. Kilka osób odniosło rany.**

**W kamienicy tej mieścił się Powszechny Bank Związkowy. Archiwum banku zdołano uratować i przenieść do Banku Dyskontowego Warszawskiego.**

**Nadomiar nieszczęścia zawaloną kamienicę ogarnął pożar, który z wielkim trudem straż ogniowa ugasiła.**

## Nowy wyrok śmierci w Angorze.

**ANGORA, 2. Spiskowiec Abdul-Kadir skazany został na śmierć.**

## Żona b. sułtana rzuca się w nurty Nilu.

**LONDYN, 2. Z Kairu donoszą, że żona byłego sułtana w Turcji Mahometa, Wahedding, usiłowała popełnić samobójstwo, rzucając się w nurty Nilu. Powodem rozpaczliwego kroku była nędza materjalna. Wahedding uratowana została przez rybaków.**

## Zagadkowa śmierć w Tatrach.

**ZAKOPANE, 2. Przedwczoraj znaleźli juhasi na Kalatówkach, na drodze do Białego zwłoki nieznanego człowieka, Zawiadomione władze zakopiańskie wysłały ekspedycję. Stwierdzono, że na miejscu znajduje się trup jakiegoś mężczyzny, który musiał zginąć conajmniej przed rokiem, gdyż znaleziono tylko jedną trzecią szkieletu. Resztę prawdopodobnie pożarły zwierzęta leśne. Niedaleko zwłok znaleziono ślady ubrania góralskiego, co wskazuje, że był to góral. Jest przytem rzeczą niemożliwą, jak wskazuje prowizoryczne dochodzenie, aby śmierć nastąpiła skutkiem nieszczęśliwego wypadku. Zwłoki bowiem znajdują się na polanie w miejscu absolutnie bezpiecznem dla turystów.**

# Przed pogrzebaniem Traktatu Wersalskiego.

### Od 6-go września nie będzie już różnicy między zwycięzcami a zwyciężonymi.

W ósmym roku po wojnie światowej jesteśmy świadkami ciekawego zjawiska.

Znienawidzone w całym świecie Niemcy, którym jeszcze niedawno temu przypisywano winę w wybuchu wojny światowej i w których dopatrywano się źródła wszystkich tych klęsk dziejowych jakie w czasie wojny i po wojnie spadły na całą Europę, coraz częściej z mocarstwami wczorajszej koalicji zasiadają przy jednym stole, jako równi z równymi.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę najwięcej nas obchodzące stosunki francusko - niemieckie, zauważymy, że już układ w Locarno otworzył w nich nową erę. Wrześniowa sesja tegoroczna Ligi Narodów będzie znów dalszym krokiem na tej drodze. Przez wejście Niemiec do Ligi zatrą się ostatecznie różnice między zwycięscami a zwyciężonymi w ostatniej wielkiej wojnie. Niemcy powracają niemal z tryumfem na łono rodziny narodów, która przed nimi w dniu 6-go września b. r. uroczyście otworzy swe podwoje.

Inaczej zupełnie było to w roku 1918. Przez Łuk Tryumfalny w Paryżu przechodziły oddziały sojuszników, upojone zwycięstwem, podczas kiedy wróg pokonany i wyczerpany miotał się w walce wenętrznej. Świat dzielił się jeszcze na zwycięsców i zwyciężonych.

Po niespełna ośmiu latach od tej chwili zniknęły niemal zupełnie wrogie obozy. Pozostały jedynie dwa narody. Francja i Polska, walczące o uratowanie choć w części owoców kilkuletnich krwawych wysiłków. „Zwyciężone" natomiast Niemcy, potężnieją z dniem każdym, rosną w siłę i znaczenie mocarstwowe, żądają już bezczelnie rehabilitacji ze straszliwych zarzutów. jakie na nich ciążą, przedewszystkiem zaś zwycięsko prowadzą walkę z Traktatem Wersalskim, którego postanowienia zmieniane są co chwilę i to na korzyść Niemiec.

Co prawda świat nie może się dzielić zawsze na dwa zwalczające się nawzajem obozy. Na to przecież powstała Liga Narodów. aby wcieliła w życie szczytne hasła pokoju i pokojowej pracy narodów. Temu zapobiec nie można, tempardziej, że i ogólna konstelacja polityczna zmienia się w kierunku współpracy z Niemcami

Jednakże są zbliżenia między narodami, które w zaraniu już noszą w sobie zarodki groźnego niebezpieczeństwa. Pod uwagę wchodzi tu w pierwszym rzędzie zbliżenie francusko - niemieckie, jakie z chwilą wejścia Niemiec do Ligi i do Rady Ligi będzie niemal faktem dokonanym.

Niemcy bowiem nigdy nie pogodzą się z powojenną rzeczywistością i w skrytości zawsze dążyć będą do odwetu, do osłabienia terytorjalnego i państwowego Francji i Polski. W swoich dziejach Niemcy nigdy traktatów nie szanowały i wszelkie traktaty bądź to z Wersalu, bądź z Locarna uważć będą zawsze za „świstek papieru", z którym w miarę odzyskiwania sił coraz mniej liczyć się trzeba. To też pozycje obronne Traktatu Wersalskiego opanowują jedna za drugą.

Francja przechodzi obecnie ciężki kryzys gospodarczy, a naród francuski, okres osłabienia energji narodowej. I prawdopodobnie temu przypisać należy pewną zmianę w obecnych nastrojach Francji w stosunku do Niemiec. Sprawa nie jest jeszcze tak daleko, aby mogła być mowa o o zmniejszeniu instynktu samozachowawczego Francuzów i o zaniku poczucia własnego interesu. Pewną rękojmię przeciwko temu daje obecny premjer Francji Rajmund Poincare, zdecydowany przeciwnik Niemiec. Chcemy wierzyć, że Francja pod jego kierownictwem nie pójdzie na lep słodkich słówek i obietnic niemieckich.

Niemniej jednak pewne strony zbliżenia francusko - niemieckiego niepokoją Polskę, nietylko jako sojuszniczkę Francji, ale jako bezpośrednio zainteresowaną w utrzymaniu w całej rozciągłości zasad, które stanowią podstawę jej własnego niepodległego bytu. Wiemy bowiem doskonale, że o ile w Niemczech mówi się o pojednaniu z Francją. to zawsze z myślą o wolnej ręce na Wschodzie. Jesteśmy też i tego pewni, że po zaspokojeniu swych apetytów na Wschodzie, Niemcy znowu zwrócą pożądliwe oczy na granicę francuską.

I jeżeli Traktat Wersalski nie ma zostać pogrzebany, Polska musi koniecznie wejść razem z Niemcami do Rady Ligi Narodów, aby z bliska śledzić poczynania Niemców w kierunku obalenia tego traktatu i zawczasu móc im zapobiegać.

*LUDWIK ŁYDKO.*

# Rada prawnicza.

P. Prezydent Rzeczypospolitej, na podstawie art. 44 konstytucji i ustawy z dnia 2-go sierpnia r. bież. o upoważnieniu prezydenta do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy. powołał radę prawniczą, w celu udzielenia na żądanie rządu opinji o projektach ustaw i rozporządzeń.

Rada prawnicza składać się będzie z radców zwyczajnych, nadzwyczajnych i referentów.

Prezesem rady będzie minister sprawiedliwości który wyznaczy swego zastępcę z radców zwyczajnych

Radców zwyczajnych mianuje Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek rady ministrów, z pomiędzy osób, wyróżniających się znajomością prawa i administracji państwowej, a radców nadzwyczajnych — minister sprawiedliwości, w porozumieniu z właściwymi ministrami, z pośród znawców zarządu państwowego.

Referenci rady będą wyznaczani przez ministra sprawiedliwości, albo i innych ministrów. Mogą nimi być bądź urzędnicy, bądź osoby, powołane przez ministra sprawiedliwości.

Biuro rady prawniczej wchodzi w skład ministerjum sprawiedliwości.

Projekty ustaw i projekty rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej powinny być przed wniesieniem na radę ministrów przekazane ministrowi sprawiedliwości. celem poddania ich opinji rady prawniczej.

Rada ministrów może zarządzić zasięgnięcie opinji rady prawniczej także co do innych projektów i rozporządzeń. Również i poszczególni ministrowie mogą zwracać się do rady o zaopinjowanie rozporządzeń, wydawanych w zakresie ich działania

Projekty, skierowane do rady prawniczej, będą przedewszystkiem opracowane przez referenta rady, poczem minister sprawiedliwości zdecyduje. czy zachodzi potrzeba rozważania projektu na posiedzeniu komisyjnem rady. Skierowanie projektu na posiedzenie komisyjne może być również zarządzone uchwałą rady ministrów.

Rada prawnicza opinjuje projekty pod względem ich zgodności z konstytucją i obowiązującemi ustawami. Opinje jej zapadają większością głosów W posiedzeniach komisji brać może udział, z głosem stanowczym właściwy minister lub jego delegat. Minister sprawiedliwości przedstawia radzie ministrów opinję rady prawniczej, obok własnej opinji, o ile pomiędzy niemi zachodzi różnica. Opinja rady nie jest dla rady ministrów wiążąca.

Ustrój wewnętrzny, oraz regulamin obrad i prac rady prawniczej, ustali rada ministrów na wniosek ministra sprawiedliwości.

Rozporządzenie o radzie prawniczej, którego wykonanie powierzono prezesowi rady ministrów i ministrowi sprawiedliwości. wchodzi w życie 1-go września rb.

# ODEZWA.

## Filomaci Pomorscy uczestnicy Procesu Toruńskiego.

Na dzień 12 września rb. przypada 25-letnia rocznica ogłoszenia wyroku w słynnym procesie Toruńskim 1901 r. Gimnazjastów i Studentów Filomatów i Filaretów Pomorza. Proces ów, słynny w dziejach męczeństwa Pomorza. swym okrutnym wyrokiem wtrącił do więzienia kwiat studjującej młodzieży Pomorskiej za uczenie się dziejów ojczys-

tych straszny wyrok, niebywały w dziejach kultury, wzruszył całem Pomorzem i pobudził Polaków do spotęgowanej pracy. Działalności Filomatów Pomorskich, jedynych istotnych spadkobierców „Związku Jaszczurczego" i rodzimych przywódców umysłowych ludu Pomorskiego, Pomorze zawdzięcza bezwątpienia w pierwszej linji zachowanie swej polskści przez czas niewoli, a Polska dzisiaj swój wolny przystęp do morza z oknem na świat cały.

Ogólny zjazd Filomatów Pomorskich w Chełmie 1921 roku uchwalił uczcić rocznicę 25-letnią procesu zjazdem jego uczestników. W tym celu utworzył się komitet z grona skazańców. Zjazd odbędzie się w niedzielę, dnia 12 września rb. w Toruniu w zamkniętem kółku ze współudziałem uczestników procesu i Filomatów Pomorskich jako gości. Szczegóły zjazdu jak i program zostaną jeszcze opublikowane. Zgłoszenia uprasza się nadesłać niezwłocznie pod adresem: Pow. lekarz wet. Juljan Maliszewski, Inowrocław, ul. Solankowa 62. Tel. 306.



## KRONIKA

| 2 WRZESIEŃ | CZWARTEK |
|---|---|
| | Stefana Kr. W., Eipidjusza Op. |
| | W. słońca g. 4 m. 47. Z. g. 6 m. 26. |
| | ☽ W. g. 12 m. 40 pn. Z. g. 4 m. 15 pp. |

— **Osobiste**. Ksiądz Prałat Jasiński został mianowany rektorem seminarjum w Łodzi.

Ksiądz Kanonik Szabelski objął dekanat w Piotrkowie.

— **Od wydawnictwa**. Od dn. wczorajszego „Gazeta Kaliska" opuszcza prasę o godz. 8 rano. W najbliższej przyszłości dla wygody naszych prenumeratów będziemy wydawać 7-my numer w tygodniu, specjalnie niedzielny.

— **9-ta rocznica Sądownictwa Polskiego** obchodzona była w Kaliszu uroczyście. W dniu 1 b. m. o godz. 9 rano, jako w 9 rocznicę istnienia sądownictwa polskiego odprawione zostało przez ks. prałata Sobczyńskiego uroczyste nabożeństwo w kościele św. Mikołaja, na którem byli sędziowie z Prezesem Sądu Okręgowego na czele, przedstawiciele Urzędu Prokuratorskiego, adwokatury, notarjatu i urzędnicy.

— **Z Kaliskiego Sądu Okręgowego.** Minister Sprawiedliwości, zgodnie z wnioskiem Prezesa Sądu Okręgowego w Kaliszu nadał prawo samodzielnego zastępowania Sędziów Śledczych i Sędziów Pokoju w okręgu sądowym Kaliskim egzaminowanym aplikantom p. p. Ignacemu Krawcowi, Edmundowi Słowikowi i Stanisławowi Wróblewskiemu.

— **Z Tow. Cyklistów w Kaliszu.** W dniu 5 b.m. przybędzie w godzinach rannych 9-10 sztafeta kolarska z m. Łodzi, urządzana przez Towarzystwo Cyklistów w Łodzi przy udziale tylko towarzystw cyklistów mających siedzibę w m. Łodzi.

Półmetek przy byłej cerkwi prawosławnej. Zarząd Tow. Cyklistów w Kaliszu przyjmuje udział w roli sędziów na półmetku. Dla zadokumentowania ścisłego kontaktu w towarzystwach kolarskich miejscowi członkowie winni stawić się gremjalnie na półmetku o co prosi zarząd.

— **Spadek w Ameryce.** Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje do wiadomości, że dnia 25 listopada 1925 r. zmarł w Detroit (Stany Zjednoczone Ameryki Północnej) obywatel polski Antoni Turowski, pozostawiając po sobie spadek w wysokości około 1500 dol.

Do spadku mają być uprawnieni bracia zmarłego S. p. Antoni Turowski miał pochodzić z Województwa Warszawskiego.

Osoby uprawnione zechcą zgłaszać swe pretensje do spadku w podaniach odpowiednio ostemplowanych do Ministerstwa Spraw Zagranicznych z powołaniem się na Nr. K. II. a, 7148/26. Osoby, którym miejsce pobytu spadkobierców byłoby wiadome, proszone są o poinformowanie o tem ministerstwa.

— **Zwolnienie rocznika 1903 ze służby** We wrześniu i październiku r. b. nastąpi zwolnienie z wojska szeregowych rocznika 1903, którzy zostaną przeniesieni do rezerwy.

W okresie od 5 do 10 września zwolnieni zostaną z pułków szeregowi wszystkich rodzajów broni (za wyjątkiem artylerji konnej i kawalerji), z pułków zaś, przebywających w obozach letnich — do dn. 29 września r. b.

Posiadający przydział do kawalerji i artylerji konnej zostaną zwolnieni między 4 a 10 października kawalerja zaś korpusu ochrony pogranicza przed upływem tego miesiąca.

Opróżnione przez poborowych rocznika 1903 miejsca w szeregach zajmą rekruci rocznika 1905, którzy w początkach października zostaną wcieleni do szeregów.

— **Strejk szewców.** W dniu wczorajszym wybuchł strejk szewców w Kaliszu, na tle ekonomicznym. Strejk ma przebieg spokojny.

— **Pajęczarze.** P. Rajewska Stanisława zam. ul. Majkowska 24, zameldowała w policji o kradzieży bielizny ze strychu wartości 36 zł.

## Z Teatru.

W sobotę i niedzielę dn. 28 i 29 z. m. Kalisz gościł trójkę znakomitych gości warszawskich p.p. Halinę Cieszkowską, Olgę Orleńską i Ludwika Lawińskiego. Mały ten, acz światowy zespół, wystąpił w Swietlicy z programem kabaretowym. Conferencjerkę prowadziła z nadzwyczajnem humorem p. Cieszkowska. Mając bardzo dodatnie warunki zewnętrzne, p. Cieszkowska ujęła sobie wszystkich widzów. P. Orleńską Kalisz, o ile się nie mylę, słyszał po raz pierwszy Jest to dziś śpiewaczka europejskiej skali, do czego oprócz świetnego organu głosowego przyczyniła się w znacznej mierze szkoła. P. Orleńska bowiem przed krótkim czasem wróciła z Włoch, gdzie kształciła się u najwytrawniejszych mistrzów. Studja te dały świetne rezultaty, które mogliśmy ocenić, słysząc arje operowe z „Butterfle", „Tosca" i innych. Niezrównany w swoim genre p. Lawiński nie zawiódł pokładanych w nim nadziei, jego typy profesora śpiewu, klakiera teatralnego, kandydata na aktora i inne wywoływały huraganowe wybuchy śmiechu. Dawno już nie widziałem tak rozbawionej publiczności, jak w czasie występów tego mistrza humoru. To też zbierał on zasłużone oklaski, szkoda tylko, że Kalisz tak rzadko ma sposobność słyszeć go i podziwiać.



## Z KRAJU.

— **Akcja rządu dla ułatwienia podaży zboża na rynku krajowym.** Z inicjatywy p Ministra Rolnictwa i D. P. odbywają się narady w sprawie akcji, jaką przedsięwziąć ma rząd dla zapewnienia dostatecznej podaży zbóż w ośrodkach konsumpcyjnych. Powszechnie daje się zauważyć zjawisko wstrzymania podaży zboża przez rolników, co wywołuje znaczny wzrost cen. W ciągu ostatnich 2 miesięcy ceny żyta wzrosły o 80 blisko procent i przekraczają obecnie parytet światowy, na skutek czego eksport całkowicie ustał. Jest to więc objaw szkodliwy również dla bilansu handlowego. W fakcie wstrzymania podaży niewątpliwie odgrywa rolę niechęć sprzedawania wobec spodziewanych przez rolników dalszych zwyżek cen. Sprzyja temu brak zapotrzebowania gotówki wskutek prolongaty podatków, odłożenia egzekucji podatkowych, przedłużania kredytów państwowych oraz udzielania nowych kredytów nawozowych, siewnych. Nienormalny wzrost cen może wywołać wzrost kosztów utrzymania i związane z tem powiększenie podatktów skarbowych oraz kosztów produkcji. Powyższe okoliczności skłaniają rząd do wydania w najbliższym przeciągu czasu zarządzeń w kierunku wstrzymania prolongowania kredytów oraz silniejszego nacisku podatkowego, zwłaszcza na te sfery producentów rolnych, które są głównymi dostawcami zboża na rynek krejowy.

— **Nowy dom akademicki pierwszym „Drapaczem nieba" w Warszawie.** Roboty ziemne przy budowie wielkiego nowego domu akademickiego przy ul. Grójeckiej są już na ukończeniu, wobec czego przed paru dniami rozpoczęto roboty murarskie. Nowy dom akademicki będzie największym i najwyższym gmachem mieszkalnym w stolicy, obliczonym na 1 500 mieszkańców. Koszty budowy tej dziewięciopiętrowej kamienicy wyniosą z górą cztery miljony złotych polskich. Oprócz pokojów pojedyńczych na jednego i dwóch mieszkańców gmach zawierać będzie wszystkie najbardziej nowoczesne urządzenia, a więc sale gimnastyczne, baseny do pływania, łazienki, fryzjernie, jadalnie, kuchnię, bibljotekę, czytelnie i t. p. Budowa potrwa trzy lata.

— **Szkolenie wojska.** W dniu 4 października rozpocznie się szósty kurs dla podoficerów w Centralnej Szkole Mechaników Lotnictwa w Bydgoszczy.

W dniu 15 października zostanie otwarty w poznańskiej Centralnej Szkole Gimnastycznej i Sportów — 9-miesieczny kurs wychowania fizycznego dla młodych oficerów.

W dn. 10 listopada, w Bydgoszczy zostanie otwarty przy tamtejszej Oficerskiej Szkole Lotniczej — 10-miesięczny kurs obserwatorów lotniczych dla oficerów różnych rodzaji broni.

— **Lekarze polscy do Jugosławji.** W dn. 15 września r. b. wyrusza do Jugosławji wycieczka polskich lekarzy państwowych i samorządowych w celu zbadania tamtejszych urządzeń sanitarnych.

Wycieczka składa się z 15 osób, delegowanych przez województwa całego państwa.

Pobyt wycieczki w Jugosławji potrwa około 4 tygodni.

## OBWIESZCZENIE.

Magistrat miasta Kalisza podaje do publicznej wiadomości, że stosownie do art. 20 Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dn. 23.V.24 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 61/24 r. poz. 609) i §§ 124-137 rozporządzenia wykonawczego Min. Spr. Wojsk. do tejże ustawy z dn. 21.III.25 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 37/25 r. poz. 252) — wszyscy mężczyźni urodzeni w roku 1908 i zamieszkali w Kaliszu obowiązani są osobiście zgłosić się do biura Magistratu (Wydział III) w terminie od dnia 15 września do dnia 15 października r.b. w godzinach od 9 rano do 13 w południe, wraz z dowodami osobistymi, celem rejestracji.

Winni niedopełnienia bez uzasadnionych przyczyn obowiązku zgłoszenia się lub zawiadomienia, stosownie do art. 87 pomienionej ustawy, ulegną karze grzywny do 500 złotych, lub aresztu do 6 tygodni, albo obu tym karom łącznie.

Kalisz, dnia 1 września 1926 r.

**MAGISTRAT.**

## RADIO.

**Program na piątek 3 września b. r.**

WARSZAWA (480) 17 Pogadanka dla dzieci; 17.30 Odczyt pr. Mościckiego; 18 Mody; 18.30 Architektura; 20.30 Wieczór kameralny.

BERLIN — KÖNIGSWURSTENHAUSEN (504—1300) 11 Otwarcie wystawy radiowej; 20.30 200 lat muzyki orkiestrowej.

WROCŁAW (418) 16.30 i 20.25 Koncerty.

HAMBURG (392.5) 16.15 Koncert; 20 Dramat.

FRANKFURT n/M. (470) 16.30 „Flet zaczarowany" op. Mozarta.

LIPSK (452) 19.45 Wieczór operowy; 22.15 Koncert mandolinistów.

MONACHJUM (485) 18.30, 19.45 Koncerty.

PRAGA (368) 11, 15.30 i 20 Koncerty.

OSLO (382) 20 Koncert.

RZYM (425) 21.25 Koncert.

WIEDEŃ (530) 11, 16 15 Koncerty; 20 Komedja.

BERN (435) 16 i 20.30 Koncerty.

BRNO (521) 19 i 20.15 Koncerty.

BUDAPESZT (560) 17.10 Banda cygańska; 20 Koncert.

LONDYN—DAVENTRY (1600) 13, 17.15, 18 Koncerty; 19 Big-ben; 19.25 Staro-angielska muzyka; 20 i 20.30 Koncerty symfoniczne; 23 i 24 Tańce.

**Składajcie ofiary na L. O. P. P.**

# Cel uświęca środki.

Obciążenie sfer przemysłowych podatkami i świadczeniami fiskalnemi różnego rodzaju ponad zdolność płatniczą, zarywaną coraz bardziej długotrwałem przesileniem i trudnościami na rynku naszym pieniężnym, uniemożliwia tymże podatnikom częstokroć wywiązywienie się z nałożonych przez władze skarbowe obowiązków w przewidzianych ustawą terminach. Stanem powyższym zrodzone zaległości w zakresie opłat podatkowych, zwiększające się mimo dobrej chęci podatników, przyprawiają władze nasze o niemałe kłopoty w ściąganiu zaległych pretensji. Nawet ustanowienie zaległych kar z tytułu zwłoki nie przynosiło pożądanych rezultatów, natomiast wycieńczało do reszty już i tak walką o byt osłabione gospodarcze siły żywotne.

W wyszukiwaniu środków i sposobów egzekutywnego ściągania zaległych podatków, nastąpiło więc niejako licytowanie się kompetentnych władz w konkurencyjnym wyścigu, przyczem zapominano niekiedy o zgubnych skutkach wprowadzanych metod, na kształtowanie się dalszych stosunków życia gospodarczego.

Otóż jedną z metod takich, to sekwestrowanie w instytucjach kredytowych, nawet w P. K. O. pieniędzy osób, które zalegają w opłacie podatków. Taktyka ta, będąca szczytem wprowadzanych metod egzekutywnego ściągania zaległości podatkowych, wywołała w sferach kupiectwa i przemysłu wielkie zaniepokojenie, gdyż fakt podobnego sekwestru może stać się w licznych wypadkach przyczyną ruiny danego przedsiębiorstwa. Nie dość na tem, zaatakowanie ze strony władz skarbowych — pewności — lokowania ruchomej gotówki na kontach prywatnych w instytucjach kredytowych, odbije się ujemnie na ogólnym ruchu pieniężnym i zmniejszając wkłady, utrudni niepomiernie działalność instytucji finansowych.

Ponieważ krążyły uporczywe pogłoski, że praktykę wspomnianego sekwestrowania pieniędzy poczęto wprowadzać w wyniku specjalnego okólnika władz centralnych, przeto Ministerstwo Skarbu wydało w sprawie tej następujące wyjaśnienie:

„Na zasadzie paragrafu 2 art. 16 instrukcji o przymusowem ściąganiu państwowych podatków i opłat, skarbowe władze egzekucyjne mają prawo przeprowadzenia zajęcia pretensji dłużnika lub innych jego praw u osób trzecich o ile te pretensje i prawa nie są hipotecznie zabezpieczone. (Na obszarze b. dzielnicy austrjackiej dozwolone jest to tylko w drodze sądowej) Nie jest przeto wyłączone, że niektóre skarbowe władze egzekucyjne uciekły się do tego rodzaju egzekucji także w instytucjach kredytowych na kontach osób zalegających w opłacie podatków. Min. Skarbu specjalnych zarządzeń w tym względzie a w szczególności co do kont w P. K. O. nie wydało i w P.K.O. wypadków sekwestrowania pieniędzy osób, zalegających w opłacie podatków nie było. W myśl załącznika do art. 2 wspomnianej instrukcji wyłączone są z pod zajęcia sumy, złożone na książeczki oszczędnościowe w P. K. O. do wysokości 2.500 złotych, oraz wkładki oszczędnościowe w gminnych kasach pożyczkowo oszczędnościowych na obszarze byłej dzielnicy rosyjskiej“.

Wyjaśnienie powyższe w rzeczy samej nie wiele „wyjaśnienia“, raczej wskazuje na uprawnienie władz do wprowadzenia w życie podobnych praktyk. Z tej więc przyczyny oraz ze względu na zgubne skutki metody sekwestrowania pieniędzy na prywatnych kontach bankowych, Rada Naczelna Zw. Kupiectwa Polskiego wystosowała do Ministra Skarbu memorjał treści następującej:

„W związku z uporczywemi krążącymi pogłoskami, jakoby Ministerstwo Skarbu wydało zarządzenie, wprowadzające sekwestr pieniędzy, znajdujących się na kontach dłużników podatkowych w P. K. O. względnie innych państwowych i nawet prywatnych instytucjach handlowych, z głęboką ulgą przyjęliśmy do wiadomości wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu, dementujące w prasie powyższe wiadomości. Niemniej wszakże stwierdzić musimy, iż z ogłoszonego wyjaśnienia wynika w sposób niewątpliwy, iż poszczególne organa skarbowe mogą i nawet mają prawo chwytać się wzmiankowanego sposobu dla ściągania zaległości podatkowych. Uprawnienie to ma się opierać na p. 2 par. 16 instrukcji o przymusowem ściąganiu państwowych podatków i opłat („skarbowe władze egzekucyjne mają prawo zajęcia pretensji dłużnika lub innych jego praw u osób trzecich, o ile te pretensje lub prawa nie są hipotecznie zabezpieczone“). Możność tego rodzaju regulowania zaległości podatkowych przedstawia w naszych warunkach bardzo poważne niebezpieczeństwo, gdyż:

1) Przy dzisiejszym braku gotówki i niezwykle powolnem tempie obrotu gospodarczego zasekwestrowanie pieniędzy, wpływających w takim lub innym banku na rachunek danego podatnika, może z łatwością spowodować zachwianie a nawet podważyć najpoważniejsze firmy, naprzykład wskutek niemożności wykupienia w terminie weksli, na które pokrycie uległo sekwestrowi.

2) W obawie przed powyższą ewentualnością podatnicy dążyć będą do unikania regulacji za pośrednictwem instytucji bankowych, zwłaszcza państwowych a przedewszystkiem — do nietrzymania na rachunkach bankowych wolnej gotówki. W wyniku tych tendencji akcja zmierzająca do zwiększenia wkładów bankowych i przywrócenia zaufania do instytucji kredytowych napotkać może na nieoczekiwane poważne trudności.

Uwagi powyższe nie wynikają bynajmniej wyłącznie z teoretycznych rozważań, lecz opierają się na istotnych spostrzeżeniach. W tym stanie rzeczy uważamy za niezbędne zwrócić się do p. Ministra z przedstawieniem konieczności wydania zarządzenia do wszystkich skarbowych władz egzekucyjnych, aby nie interpretowały instrukcji o przymusowem ściąganiu państwowych podatków i opłat w sposób, o którym mowi powołane wyjaśnienie Min. Skarbu i niedokonywały wzmiankowanych sekwestrów.

Dopiero tego rodzaju zarządzenie może uspokoić sfery gospodarcze i uchylić tem samem wyżej zaznaczone niebezpieczeństwo“.

W ważnej tej dla życia gospodarczego sprawie stojącej w łączności z polityką naszą podatkową, prowadzoną nie zawsze szczęśliwą ręką, odczekać zatem należy obecnie decyzji naszych władz centralnych. Wyrażamy jednakże nadzieję, że w imię dobra ogólnej sprawy życia gospodarczego, w której w niejednych wypadkach ustąpić musi nawet skarb państwa, rząd zaniecha niebezpiecznego eksperymentu sekwestrowania pieniędzy za zaległe podatki na kontach instytucji kredytowych.

L. Gostyński.